

[Alfred Hansen]

fremprovokere en folkeafstemning på et så tidligt tidspunkt. Vi mener, at vi bør vente til efter, at et eventuelt flertal i folketinget har vedtaget at indføre a-kraft, og så håber vi naturligvis på hele fremskridtspartiets gruppes tilslutning til et krav om folkeafstemning til den tid.

Kjærulff-Schmidt (FP):

Hr. Alfred Hansen kender udmærket svaret på det spørgsmål, han stillede, for han stillede det også ved førstebehandlingen og fik et udførligt svar, men til glæde for de 169 medlemmer, der ikke var til stede ved førstebehandlingen, skal jeg gerne svare på spørgsmålet endnu en gang. I fremskridtspartiet er det præcis ligesom i alle andre politiske partier sådan, at der er tilhængere og der er modstandere af a-kraft. I fremskridtspartiets folketingsgruppe er der et overvejende flertal, som gerne ser atomkraft indført, og der er et mindretal, som vil anbefale, at der ikke bliver indført a-kraft.

Men det er jo netop ikke et partipolitisk spørgsmål. Det er hovedårsagen til, at det skal sendes ud til folkeafstemning. Det er ikke et spørgsmål, hvor man kan sige, at éns partipolitiske opfattelse nødvendigvis gør, at man må nå frem til det ene eller det andet resultat. Det er ikke et spørgsmål, der bør afgøres ved partidisciplin her i folketinget. Det bør afgøres af hele befolkningen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

forkastedes, idet 23 stemte for, 133 imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. [af Grethe Fenger Møller (KF) m. fl.]

(Lovforslag nr. L 184. Fremsat 13/2 79. Første behandling 2/3 79. Betænkning 16/5 79. Anden behandling 23/5 79).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Grethe Fenger Møller (KF):

Der er ingen tvivl om, at der er et meget stort behov for at få revideret vores arbejdsløshedslovgivning. Det viser erfaringerne fra arbejdsmarkedet klart. Vi befinder os i en dybt alvorlig krise med meget stor arbejdsløshed – en arbejdsløshed, der for det meste af tiden udgør 200.000. Dette er uacceptabelt. Ganske vist er dette tal faldet til omkring 150.000 i øjeblikket, men det skyldes jo ikke, at vores økonomiske situation er blevet forbedret. Det skyldes indførelsen af efterlønsordning, altså en kunstig løsning på problemet, og det skyldes det, at vi nu har fået forår, og at der derfor er kommet mere gang i bl. a. byggevirksomheden.

Men samtidig med, at vi har denne meget store arbejdsløshed, oplever vi, at mange virksomheder, alt for mange virksomheder, ikke kan få den arbejdskraft, de ønsker sig. De stive faggrænser er nok en medvirkende årsag til dette, men der er også andre væsentlige årsager. Jeg mener, at det er rigtigt, og at det er selvfølgelig, at de mennesker, der er arbejdsløse, får en understøttelse, de kan leve af, så de kan leve på et rimeligt og acceptabelt niveau. Men det er hverken rigtigt eller rimeligt, at udviklingen i dagpengenes størrelse skal foregå væsentligt hurtigere end lønudviklingen, således at det for mange menneskers vedkommende er således, at det rent faktisk ikke kan betale sig at arbejde, eller at det i hvert fald næsten ikke kan betale sig at arbejde, når man også ser på transportudgifter og andre udgifter, der følger med at gå på arbejde.

Det kan ikke være rigtigt. Derfor har vi foreslået fra konservativ side, at man sørger for, at der kommer en bedre balance mellem lønudviklingen og udviklingen i dagpenge-størrelsen, og at man skaber et incitament ved at regulere dagpengene efter ét års arbejdsløshed.

Dertil kommer – og det synes jeg er meget væsentligt – at landets økonomiske situation er så alvorlig – det har oplysningerne her inden for de sidste uger vist – at der ikke er nogen som helst tvivl om, at det også er nødvendigt at finde besparelser inden for dagpengeområdet. Denne erkendelse hersker

[Grethe Fenger Møller]

også inden for regeringspartierne egne rækker. Regeringspartierne har jo fremsat deres eget lovforslag, nr. L 150, som vi senere i dag skal have til tredje behandling. Her har regeringen forsøgt at løse nogle af problemerne, har forsøgt at stramme dagpengereglerne, uden at man derved kan sige, at den utilsigtede anvendelse af dagpengene kan undgås, og samtidig har man sagt, at gennemførelsen af regeringens forslag skal betyde en besparelse på 250 mill. kr. årligt. Dette har man sagt, til trods for at man altså ikke under de langvarige forhandlinger, vi har haft i arbejdsmarkedsudvalget, har været i stand til at påvise, hvordan disse besparelser egentlig skulle fremkomme, og det er da også helt klart, at de næsten udelukkende rammer erhvervslivet.

Men når jeg sagde, at der inden for regeringspartierne rækker er forståelse for dette synspunkt, tænker jeg også på hr. Bertel Haarder fra venstre, der for nylig i en artikel i Jyllands-Posten har været inde på det synspunkt, at det er nødvendigt at foretage denne stramning af dagpengeloven og gøre det på den måde, som vi har foreslået her i lovforslag nr. L 184. Vi er enige med hr. Bertel Haarder i, at dette skal ske, og vi håber, at der også er andre inden for andre partiers rækker, der forstår dette.

Vi skal derfor opfordre til, at man stemmer for lovforslag nr. L 184. Vi tror, at man ved at stemme for vores lovforslag kan forbedre både vores dagpengesituation og landets økonomiske situation.

Kaj Poulsen (S):

Vi er fra socialdemokratiets side ikke uenige med det konservative folkeparti i, at der er behov for revision af arbejdsløshedsloven. Det viser sig også i den næste sag, der er på dagsordenen, og vi håber selvfølgelig så at få det konservative folkepartis tilslutning til disse revisioner.

Jeg kan forstå, at man fra det konservative folkepartis side mener, at det er menneskeligt urimeligt, at folk går arbejdsløse så lang tid, som de gør. Vi har ved forskellige indgreb i arbejdsmarkedslovgivningen fået sat en del mennesker i arbejde. De, vi ikke har fået sat i arbejde, skal efter det konservative forslag hjælpes ved, at man tager understøttelsen fra dem, ved, at man sætter understøttelsen ned,

med den argumentation, vi hørte her fra fru Grethe Fenger Møller, at arbejdsløshedsdagpengenes størrelse løber fra lønudviklingen, noget, der konkret og mange gange er blevet tilbagevist, også i udregninger fra arbejdsministeriet. Der er ingen saglig begrundelse for dette lovforslag fra det konservative folkeparti, og det er, som vi vel stort set blev enige om ved første behandling, et forslag, som ikke hører hjemme i 1979, men hører hjemme i 1920'erne og 1930'erne.

Holm (V):

Lovforslaget fra de konservative er fremsat som et alternativ til regeringens forslag nr. L 150, der er næste punkt på dagsordenen. Forslaget lægger dels op til ændringer, der er i modstrid med regeringsforslaget, bl. a. i spørgsmålet om størrelserne af A-kasserne, dels løser det slet ikke den hovedopgave, der er formålet med regeringsforslaget, nemlig at bekæmpe den utilsigtede brug af dagpengeloven. Det konservative forslag forsøger ikke at løse den opgave, men tager alene en besparelse på satserne, og dermed opnår man altså alene at få en besparelse på det, der er den utilsigtede brug, men altså ikke at få det afskaffet. Det må være regeringens hovedopgave, og derfor skal jeg på venstres vegne anbefale, at man stemmer imod lovforslaget.

Therkel Christensen (CD):

Hverken behandlingen i udvalget eller fru Grethe Fenger Møllers indlæg her i dag har ændret CDs indstilling til det konservative lovforslag. Vi vil gerne medvirke til at skabe et bedre incitament for den arbejdsløse til at skaffe sig et arbejde, men vi vil, som jeg også sagde ved førstebehandlingen, ikke være med til at straffe den arbejdsløse, der ikke i løbet af et år har kunnet skaffe sig et arbejde. Vi havde hellere set et forslag i retning af, at man lod fastsættelsen af dagpengene være uafhængig af arbejdet i en kortere periode, hvis man skulle have fundet et forstærket incitament til at skaffe sig et arbejde, end et forslag, der betyder, at man pludselig efter et år i arbejdsløshed skal til at leve på en dårligere levefod; det kan ikke være et sigte i det moderne Danmark.

Vi må altså anbefale, at man stemmer imod dette lovforslag.

Grethe Fenger Møller (KF):

Hr. Kaj Poulsens bemærkninger overraskede mig ikke, for de svarede nogenlunde til, hvad hr. Kaj Poulsen sagde under første behandling af dette lovforslag.

Men jeg vil gerne sige til hr. Holm, at vi ikke mener, at lovforslag nr. L 150, således som hr. Holm opfatter det, løser problemerne i forbindelse med den utilsigtede anvendelse af dagpengene. Jeg mener, at der fortsat er mange, mange måder, hvorpå man kan omgå disse regler, og at man altså ikke har kunnet tage højde for dem i dette forslag.

Med vores forslag har vi også villet påvise, at når man regulerer dagpengestørrelsen automatisk, smitter det af på lønudviklingen, og at automatikken i dagpengeydelse dermed også er med til at skabe en lønudvikling, som er større, end hvad der er rimeligt og hvad vi har råd til i øjeblikket.

Jeg vil slutte med at stille følgende spørgsmål: på et tidspunkt, hvor vist alle ansvarlige politikere erkender, at Danmark har væsentlige, alvorlige økonomiske problemer, og hvor formanden for folketingets finansudvalg for ikke ret længe siden har sagt, det var nødvendigt at gennemføre besparelser på 10 mia kr., kan man så mene, at det er muligt at gennemføre besparelser af den størrelsesorden uden også at komme til at ramme daggeområdet?

Lawaetz (FP):

Trods megen energi fra fru Grethe Fenger Møller er det ikke almindeligt, at man svinger ret meget i sin opfattelse ved en tredjebehandling, men det er i og for sig trist, for det må nok være gået op for en del af salen, at forholdene har ændret sig noget, siden vi begyndte at behandle de lovforslag.

Jeg vil gerne sige til hr. Kaj Poulsen, som sidder i arbejdsmarkedsudvalget, at han gav en direkte ukorrekt oplysning fra denne talerstol. Det ligger nemlig statistisk sådan, at understøttelsen inden for de sidste fem år ganske enkelt er steget 25 pct. mere end en specialarbejders gennemsnitsløn. Det tal burde hr. Kaj Poulsen kende, men den slags har man ikke rigtig lyst til at tale om. I øvrigt er det logisk og klart, når man kender baggrunden for, hvordan understøttelsessatserne bliver regnet ud.

Vi vil gerne støtte det konservative lovforslag, og det gør vi også på den baggrund, at lovforslag nr. L 150, som vi har ofret enormt med tid og arbejde på, langtfra løser de problemer, der skulle løses til bunds nu, fremfor at vi skal til at lovgive igen om det samme måske om et år.

(Kort bemærkning).

Holm (V):

Jeg vil gerne spørge fru Grethe Fenger Møller, om det konservative folkeparti ikke vil være med til at bekæmpe utilsigtet brug af dagpengeloven. Ifølge det konservative lovforslag forstår jeg at man foretrækker generelt at nedsætte satserne.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Fru Grethe Fenger Møller fortalte, at jeg gentog mig selv i min argumentation imod dette lovforslag. Det var ikke en gentagelse af mig selv, det var et referat af, hvad fru Grethe Fenger Møller sagde ved førstebehandling, da jeg karakteriserede forslaget. Der fortalte fru Grethe Fenger Møller, at det hørte hjemme i 1920'erne og 1930'erne, hvilket jeg kun har givet hende ret i.

Må jeg i øvrigt sige, at når man, som hr. Lawaetz nu gjorde, sammenligner Rundetårn og et kanonskrald, er det klart, man kommer til forkerte resultater. Man kan ikke sammenligne gennemsnitslønnen for en specialarbejder og maksimumstørrelsen for arbejdsløshedsunderstøttelsen. En specialarbejder vil altid kun kunne få 90 pct. af sin indkomst, og hvis han er ledig i over et halvt år, vil hans understøttelse i procent blive mindre og mindre, jo længere arbejdsløs han er, på grund af den struktur, der er i udviklingen i arbejdsløshedsloven. Men det, dette lovforslag går ud på, er, at understøttelsen skal sættes endnu 10 pct. ned efter det første halve år.

Jørgen Jensen (DKP):

Jeg mente ellers, at vi ved første behandling havde sat dette lovforslag på plads og påvist, hvad der egentlig var hensigten med det, men jeg synes nok, der er kommet nogle påstande frem her, som kan gøre én endnu mere forskrækket. Skal vi nu også bruge vis-

[Jørgen Jensen]

mandsrapporten og den økonomiske situation, som i og for sig er årsag til arbejdsløsheden, til yderligere at ramme de arbejdsløse? Jeg synes, det er for groft, at man her spørger om, hvorvidt den økonomiske situation ikke ligefrem indebærer, at vi skal ramme de arbejdsløse.

Det andet, jeg vil omtale, er hr. Kaj Poulsens bemærkninger om understøttelsen. Det er rigtigt, at vi her kan komme med både urigtige og fordrejede påstande. Det er ikke sandt, som man siger rundt omkring, at de ledige får fuld erstatning for deres arbejdstab; de kan højst få 90 pct., som hr. Kaj Poulsen sagde. Ændringen af satserne sker på baggrund af den lønudvikling, som finder sted. Den kommer bag efter den lønudvikling, som er registreret, og som igen halter bag efter prisstigningerne. Derfor er den måde, man kan forhindre en stigning af understøttelsen på, at sætte ind over for prisstigningerne; så bremser man også understøttelserne. Jeg synes, det er en fordrejet måde at fremstille tingene på. Vi går imod lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Grethe Fenger Møller (KF):

Jeg skal kort sige til hr. Holm, at det konservative folkeparti vil meget gerne medvirke til at bekæmpe utilsigtet anvendelse af dagpengereglerne. Det mener vi bare ikke at lovforslag nr. L 150 gør; vi mener, som jeg har sagt flere gange, at der er mulighed for at omgå det.

Jeg vil igen spørge regeringspartierne: ønsker regeringspartierne ikke at være med til at løse problemerne i forbindelse med den afsmittende virkning af automatikken i dagpengeydelsen på lønudviklingen?

Så skal jeg kort sige til hr. Kaj Poulsen, at jeg mener, hr. Kaj Poulsen forveksler mig med sig selv, selv om man ikke rigtig kan forestille sig, at dette skulle være muligt, og at det var hr. Kaj Poulsen, der betragtede vores forslag som henhørende til 1920'erne og 1930'erne, og bestemt ikke mig, der gjorde det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

forkastedes, idet 36 stemte for, 122 imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Arbejdsgiverbetaling, nedsatte dagpenge, ferie, forhøjelse af medlemstallet som betingelse for anerkendelse, arbejdsgivernes kontakt med arbejdsformidlingen m. m.).

(Lovforslag nr. L 150. Fremsat 1/2 79. Første behandling 14/2 79. Betænkning 16/5 79. Anden behandling 23/5 79).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Anden næstformand (Karlskov Jensen):

Der er mundtlig indstilling.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Søren B. Jørgensen (S):

Jeg skal meddele, at arbejdsmarkedsudvalget har holdt ét møde mellem anden og tredje behandling, hvori vi har haft bl. a. arbejdsministeren i samråd. Efter dette møde indstiller et flertal bestående af socialdemokratiet, venstre, centrum-demokraterne og det radikale venstre lovforslaget til vedtagelse, som det kom til at se ud efter afstemningen ved anden behandling.

Et mindretal bestående af fremskridtspartiet, det konservative folkeparti, socialistisk folkeparti og venstresocialisterne indstiller lovforslaget til forkastelse.

Et andet mindretal, Danmarks retsforbund, vil unnlade at stemme.

Honoré (KrF):

Da kristeligt folkeparti ikke er medlem af arbejdsmarkedsudvalget, skal jeg her tilkendegive, hvordan vi vil stemme til det foreliggende lovforslag.

Vi betragter det foreliggende lovforslag som et fremskridt på en del områder – ikke et særlig stort fremskridt, men dog et fremskridt – og er derfor positivt stemt over for det.